

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY
NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI. CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTEK), MARCH 4, 1943. STEVILKA (NUMBER) 51

Ogromna zmaga zaveznikov na Tihem morju

ZAVZETJEM RŽEVA SE ODPIRAJO RUSOM NOVE MOŽNOSTI

Finska bo vržena iz vojne, Nemci se bodo umaknili do Smoljenska, Rusi pa bodo udarili v Poljsko in na Baltik.

RŽEVU SO RUSI ZAJELI OGROMEN VOJNI PLEN

Rdeča armada, ki je včeraj z maskirano zavzela Ržev, je vržela nacistične iz tega važnega in urjenega mesta ter jih zapodila na zasnežene planjave, kjer je pred davnim časom poginila Napoleonova armada.

IZGUBA RŽEVA POMENI IZGUBO POL BERLINA

Z zavzetjem tega mesta, glede katerega je Hitler lansko zimo dejal, da ga morajo njegove armade za vsako ceno obdržati, ker njegova izguba bi pomenila toliko kot izgubo pol Berlina, so Rusi zdaj na tem, da bi izbežijo Finsko iz vojne in ogrožajo Hitlerjeve severne črte, odkoder vodijo pota v Poljsko in v Baltske države.

SKORAJŠNJA IZPRAZNITEV ORLA

Izguba Rževa je nemški radio kot prvi sam priznal nemške vojske, toda da bo mera nemške nesreče polna, je nemški radio naznanil, da se Nemci pripravljajo za izpraznitev Orla, glavne točke na centralni in južni fronti, ker so Rusi že zavzeli neko točko, ki leži 20 milj južno od Orla.

NOVI UDARI MARŠALA TIMOŠENKA

Maršal Timošenka je zbral na severu 1,500,000 mož močno armado, s katero bo udaril skozi nemške črte na Baltik.

UMIK DO SMOLJENSKA

S padcem Rževa, kjer so Rusi pobili 2,000 Nemcev ter zadržali ogromne zaloge vojnega materiala, ne preostane nacistom zdaj ničesar drugega, kakor da se umaknejo do Smoljenska, ki leži 150 milj proti jugozapadu.

IZPRAZNITEV VJAZME IN GŽATSKA

Ampak to še ni vse. Nemci se pripravljajo tudi za izpraznitev Vjazme in Gžatska, kateri dve točki sta služili Nemcem za bazo njihovih napadov na Moskvo.

MEJ VOJNIM PLENOM, KI SO GA RUSI DOBILI V RŽEVU, JE BIL 112 TANKOV, 78 TOPOV, 35 LOKOMOTIV, 1.200 TOVARNIH VAGONOV, OGROMNE MNOŽINE IZSTRELKOV, MIN, STROJNIKOV, PUŠK IN DRUGIH VOJNIH POTREBŠČIN.

NOCOJ BO ZATEMNITEV

Nocoj bo zatemnitev v 30 okraških severne Ohio, med njimi tudi v Cuyahoga okraju. Zatemnitev morajo biti vse hiše, javni prostori in tovarne, tudi one, ki so zaposlene z vojno produkcijo. Prvi signal, ki se ne sme izdati, temveč samo ob 9:05 nocoj, vzhodni vojni čas. Drugi signal bo dan, in sicer s svetilnicami in rogovi, ob 9:25, tretji signal ob 9:40, signal, da je ozračje čisto, pa bo dan ob 9:55, ko se bodo zopet prižgale poulične svetilke.

BOLEZEN

Bolan se nahaja na domu Mr. Frank Novosel, stanujoč na 1808 Cherokee Ave. Prijatelji ga lahko obiščejo, mi mu pa želimo skorajšnje okrevanje!

Nacijska zver v jugoslovanski pasti

YUGOSLAV GUERRILLAS AID UNITED NATIONS

Krvavi boji med osiščem in partizani v Bosni; osišče je izgubilo 3,000 mož

Nemci priznavajo, da imajo partizani topove, tanke in letala. — V zadnji bitki v Bosni je padel v oblast osvobodilne armade ogromen vojni plen.

MOSKVA, 2. marca — Radio "Svobodna Jugoslavija" poroča, da je jugoslovanska osvobodilna armada izvojevala veliko zmago s prezezanjem železniške proge med Sarajevom in Mostarjem v Bosni, kjer izvaja na 75 milj dolgi fronti svojo ofenzivo.

Bombardiranje partizanskega ozemlja

Osišče nadaljuje s silnim pritiskom na partizanske čete, ki so zapletene v krvave boje pri Mostarju in Bugojnu. Iz Grčije so dospele močne osiščne čete, ki neusmiljeno bombardirajo partizansko ozemlje, zlasti bolnišnice.

1,500 Italijanov zajetih, 1,500 ubitih

V bitki med Mostarjem in Sarajevom so partizani zajeli 1,500 italijanskih vojakov in častnikov, nadaljnih 1,500 pa so jih pobili.

Ogromen vojni plen

V tej bitki so zajeli partizani 15 topov, 16 tankov, 1,750 pušk, 139 lahkih in 77 težkih strojnjev, dalje 6 možnarjev, 38 tovornih avtov, 2 traktorja, 10,000 ročnih granat, poldrugi milijon nabojev 270 mezgov (mul) in 17 vagonov živil.

Značilno priznanje Nemcev

V poročilih, ki so objavljena v "New York Times"-u, Nemci priznavajo, da imajo partizani na razpolago topove, tanke in letala. (Iz teh poročil sledi, da partizani vendarle ne morejo biti takšna armada capinov in razbojnikov, za krkršno jih hoče naslikati nekatero slovensko čaopisje, temveč da je to disciplinirana armada borcev, ki vedo, zakaj se bore. — Uredništvo.)

KAMPANJA RDEČEGA KRIŽA

Snoči je bilo naznanjeno, da se je tekem prvih treh dni kampanje za Rdeči križ nabralo \$189,332. Vsega skupaj se mora nabrati tekem tega meseca za Rdeči križ v Clevelandu: 1,780,000.

Zvišanje mezde delavcem Boeing Aircraft družbe

Delavcem je bila zvišana meza za 4 in pol centa na uro, toda delavci niso zadovoljni s tem zvišanjem.

WASHINGTON, 3. marca. — Vojni delavski odbor je danes dovolil 4½-centno zvišanje meze na uro 30,000 delavcem pri Boeing Aircraft kompaniji in 7½-centno zvišanje na uro delavcem pri osmih kalifornijskih družbah, ki izdelujejo letala.

Uradniki International Association of Machinists (A. F. of L. unija) so izjavili, da je 4½-centno zvišanje meze velika krivica, ker to zvišanje ni zadostno. Zdaj se bo vršil velik shod, na katerem se bo razpravljalo o tem odloku Vojnega delavskega odbora.

Vojni delavski odbor je podal svojo odločitev kmalu zatem, ko je bil končan shod delavcev Boeing in Consolidated Aircraft družb, ki so na tem shodu protestirali proti zavlačevanju odločitve od strani Vojnega delavskega odbora v osem mesece trajajočem sporu.

Rommel se unika iz težko zavojevanega ozemlja

Zavezniški bombniki so zopet napadli Palermo v Siciliji, kjer so zanetili mnogo požarov.

LONDON, četrtek, 4. marca. — Poročila iz Tunisijske naznanjajo, da so se prednje stražne angleške osme armade združile z ameriškim prednjimi stražami, ki prodirajo proti Gafsi.

Naši fantje-vojaki

Pri vojakih se nahaja od 26. januarja Frank Brinsek, sin družine Mr. in Mrs. Frank Brinsek, 1260 E. 59 St. Prijatelji so vabljeni, da mu pišejo na sledeči naslov: Pvt. Frank Brinsek, 560 Q.M. Railroad Co., Vancouver, Wash.

Mr. in Mrs. Frank Sinkovic, 1213 E. 175 St., sta dobila poročilo iz Avstralije, da se tam nahaja že skoro tri mesece v bolnišnici njiju sin Conrad. Bil je ranjen v bitki na Novi Gvineji, a kako težke so njegove poškodbe poročilo ne pove. — Značilno je, da je prišla vest eno uro prej, ko je njih drugi sin, Frank, odšel k vojakom. Frank se nahaja v Camp Forrest, Tenn.

Mr. in Mrs. John Barbish, 1251 East 167th Street, imata dva sina pri vojakih. Ludvik se nahaja v vojaški službi že skoro leto dni. Njegov naslov je: Pvt. Lud J. Barbish, U.S.N. Air Station, Whittier Island, Washington. Sin Joseph se pa nahaja pri vojakih pet mesecev. Njegov naslov je: Pvt. Joseph J. Barbish, 4th Co., A.A. S., Smyrna, Tenn.

K vojakom je bil poklican William Cerne, sin družine Cerne na 19008 Cherokee Ave. Nahaja se v Camp Pickett, Va.

Vile rojenice

Pri družini Mr. in Mrs. Anthony Fortuna, 385 E. 160 St. so se zglasile vile rojenice in pustile v spomin krepkega sinčeta, prvorojenca, ki je ob rojstvu tehtal osem funtov. Mlada mamica se je preje pisala Valeria Vadnal ter je hči poznane družine Vadnal, iz Arcade Ave. Čestitamo!

ANGLEŠKI KRALJ DELA V TOVARNI

LONDON, 3. marca. — Danes se je doznalo, da dela angleški kralj George po dva večera na teden v neki tovarni, kjer izdelujejo dele za topove.

Kralj je oblečen v "overalls" ter dela pri "benchu", kjer mu gre delo gladko izpod rok. Najprej se je kralj par večerov učil, nato pa pričel delati z delavci rednega šifta. Za svoje delo noče nobene plače.

ZAVEZNIŠKI BOMBNIKI SO POGREZNILI 22 JAPONSKIH LADIJ

V konvoju je bilo 10 bojnih ladij in 12 transportnih parnikov, s katerimi je šlo na dno 15,000 Japoncev.

ZAVEZNIŠKI LETALCI SO SESTRELILI TUDI 55 JAPONSKIH LETAL

Zavezniški glavni stan v Avstraliji, četrtek, 4. marca. — Zavezniško letalstvo je izvojevalo eno največjih zmag v zgodovini bojev zračne sile s pomorsko silo, ko so zavezniški bombniki pogreznili 10 japonskih vojnih ladij in 12 transportnih parnikov.

Porazna nesreča Japonske

Z japonskimi parniki je šlo na dno 15,000 Japoncev, in zavezniški letalci so sestrelili 55 japonskih letal, ki so ščitila konvoj.

Naše izgube: štiri letala

Dva in dvajset ladij, ki so tvorile nesrečni japonski konvoj, je imelo 90,000 ton skupne prostornine. To je bila največja zmaga v zgodovini te vrste bojev, ker so zavezniški izgubili samo en bombnik in troje bojnih letal.

Konvoj je bil razbitan v torek in včeraj, ko je plul v zelo slabem vremenu proti Novi Gvineji, da ojači svoje tamkajšnje čete.

Konvoj so napadla zavezniška letala vseh vrst, ki so bombardirala ladjo za ladjo iz najnižje višine.

Izjava generala MacArthurja

General Mac Arthur sporoča v svojem komuniqueju, da "nas je morala ščititi usmiljena previdnost."

Kakor rečeno, je spremljalo konvoj deset bojnih ladij, križark in rušilcev, ki so zdaj vse na dnu morja.

NEMŠKI GENERAL UBIT

LONDON, 3. marca. — Theodor Eicke, general nemških elitnih SS čet, je bil ubit na ruski fronti, kakor je sporočil danes nemški radio.

Književnost: Cankarjev glasnik

Te dni je izšla sedma številka Cankarjevega glasnika, za mesec februar, ki je — zadnja.

Vsebina revije je sledeča:

Slovo (uvodnik) — Katera vlada je legitimna? (uvodnik) — Ivan Zorman: Mladi Ameriški Sloveniji (pesem) — To Our Young American Slovenes (pesem v prevodu) — Zvonko A. Novak: Sanje Martina Mrkača (nadaljevanje in konec) — Slabo se postavimo — I. J.: Nenađano srečanje (pesem) — I. J.: Smrt Ane Boleyn (pesem) — Etbin Kristan: Novi svet in delo — I. J.: Samotar mladeniču (pesem) — Toscaninijeva poslanica — V sencih albanskih planin (nadaljevanje in konec) — I. J.: Sreča (pesem) — Film o četnikih in Mihajloviću.

Kakor rečeno, je to zadnja številka te lepe in potrebne revije, ki ne bo poslej zaradi pomanjkanja sredstev več izhajala. To dejstvo je tem bolj obžalovanja vredno, ker je revija prenehala izhajati v sedanjih usodnih časih, ko je tudi v stari domovini zatrta vsa slovenska književnost kakor tudi ves dnevni tisk.

V uvodniku "Slovo", ugotavlja njen urednik med drugim sledeče:

V Ameriki je, sicer še vedno več kot deset tisoč ljudi, ki lažje čitajo slovensko kakor angleško, kar je bilo izročilo Lauschetu.

Danes je minilo deset let, odkar je predsednik Roosevelt položil prisego ter vstopil v Belo hišo, kjer je pričel svoje plodnosno delovanje.

Danes pa je minilo tudi deset let, kar je prišel v Nemčiji na oblast Adolf Hitler, ki je bil tega dne pred desetimi leti imenovan za nemškega kancelarja.

Župan Lausche pripravljen odpotovati v Anglijo

Župan Lausche je naznanil, da je pripravljen odpotovati v Anglijo dne 20. aprila.

WASHINGTON, 3. marca.

Župan Frank J. Lausche je danes obvestil Urad za vojne informacije, da je pripravljen sprejeti povabilo angleškega ministrstva za informacije in odpotovati v Anglijo na "turneje dobre volje," da si ogleda angleška mesta in njihovo upravo.

Lausche je sporočil, da bo dne 20. aprila pripravljen nastopiti potovanje v Anglijo. Chalmers Roberts, pomožni načelnik OWI urada britanske divizije, pa pravi, da ker so potrebne še različne predpriprave za ureditev potovanja, da bi bil bolj praktičen datum dne 1. maja.

Angleško poslaništvo je nocoj izjavilo, da doslej še ni bilo poslano županu Lauschetu formalno vabilo, ki bo šele prispele iz Londona na poslaništvo, poslaništvo pa ga bo izročilo Lauschetu.

Himen

Preteklo soboto sta se poročila Sgt. John Habian in Miss Josephine Ogrinc, hčerka poznanih kulturnih delavcev Mr. in Mrs. Andy Ogrinc, 18508 Shawnee Ave. — Bilo srečno!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
 SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
 (Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):
 For One Year — (Za celo leto) \$6.50
 For Half Year — (Za pol leta) 3.50
 For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
 (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
 For One Year — (Za celo leto) \$7.50
 For Half Year — (Za pol leta) 4.00
 For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
 (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
 For One Year — (Za celo leto) \$8.00
 For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

DAROVATELJI KRVI ZA RDEČI KRIŽ

Predsednik Roosevelt je označil mesec marec 1943 kot "mesec Rdečega križa." Tekom te dobe se bo nabiralo za vojni sklad Rdečega križa (Red Cross War Fund) vsoto \$125,000,000. V to svrhu bo treba združene podpore vsakega posameznika in vsake skupine.

Nekateri izmed nas znajo natančno, drugi bolj površno, kakšno nalogo ima Rdeči križ in kaj ta sedaj izvršuje, da olajša trpljenje, ki ga je polno na svetu. Mi vemo, da služi našim obožanim silam in tudi pomaga izvežbati mnogo tisoč civilistov v takih predmetih, kot so prva pomoč, domača bolniška oskrba, prehrana in druge stvari. Nadalje vemo, da prostovoljne delavke Rdečega križa pripravljajo kirurške poveze, da druge izdelujejo oblačila za odporno beguncem in da zopet druge izvršujejo naloge vseh vrst, kot so postrežba v vojaških domovih, opravljanje pošiljatev, službovanje kot bolničarske pomočnice, pisarniško delo in toliko drugih mnogovrstnih podrobnosti, potrebnih za gladko upravljanje take ogromne organizacije.

Iz stališča fantov, ki se borijo na vseh frontah širom sveta, je eno izmed najvažnejših delovanj Rdečega križa služba za darovanje krvi (Blood Donor Service). Kri, ki jo daruje mnogo stotisoč prostovoljnih darovateljev, rešuje življenja, kjerkoli naši vojaki in mornarji izvršujejo težko dolžnost vojskovanja. Nič manj pristojen strokovnjak kot generalni zdravnik mornarice, kontradmiral Ross T. McIntire, je pred kratkim izjavil:

"Prisenetljivo, ali popolnoma resnično je, da mornarica izgublja manj kot eden odstotek ranjencev na Guadalcanalu. V prvi svetovni vojni je več kot sedem odstotkov ranjencev umrlo za svojimi ranami. Te številke izključujejo moze, padle v bitki.

Ranjenci, je dejal, se z letali prenašajo v bolnišnico na nekem otoku, nekoliko sto milj daleč. Predno se odpravijo, dobijo dostikrat na samem bojišču prvo pomoč, da se ustavi krvavljenje in ublaži šok, vstevši transfuzije krvne plazme. Drug činitelj, ki znatno pomaga, je kakor je poročal—raba lekov sulfanilamidne vrste, da se prepreči ali ustavi okuženje.

Sredi vojne je težko dobivati podrobna poročila o slučajih, kjer je krvna plazma pomagala rešiti človeško življenje. Vendarle iz svetovnih bojišč so prišla poročila, ki pokazujejo, kako važno vlogo igra krvna plazma v oskrbovanju ranjencev.

Na primer, Leonard Frontakowski, pomočnik brodnega vodje (boatswain's mate), je služil na rušilcu "Kearny," ko je bil potorpediran v noči 16. oktobra 1941. Malone, smrtno ranjen, je dobil tri transfuzije, med tem ko se je brod stezka zatekel v luko, in mnogo več transfuzij po prenosu v bolnišnico. Sam Kurtz, torpednik, je tudi bil na isti ladji. Izgubil je obe nogi, ali je še živ, za kar se ima zahvaliti 15 transfuzijam krvne plazme. Ta Kurtz je bil oni, ki je meseca septembra 1942 prišel v Washington iz mornariške bolnišnice v Philadelphiji in razobesil vojsko-mornariški "E" prapor, ki je bil poklonjen službi Rdečega križa za darovanje krvi v priznanje slajnega delovanja.

Imamo zopet slučaj Wayne Fogelstroma, ki je preživel Pearl Harbor s težkimi opeklinami in eno zlomljeno nogo. Začetkoma je slabo kazalo vsled krvavljenja in infekcije, ali šest transfuzij ga je rešilo smrti. Mel Van Kuren, kateremu se pripisuje, da je sestrelil prvo japonsko letalo pri Pearl Harborju, je tudi eden izmed onih, ki čutijo hvaležnost napram ljudem, ki so darovali svojo kri, da rešijo življenje naših borilcev. Težko opečen je dobil osem transfuzij s plazmo, poslano v Hawaii s strani Ameriškega Rdečega križa.

Johnu Pica se je nekaj sličnega dogodilo. Ranjen, ko je bil rušilec "Herrman" torpediran blizu Midway, bil umrl, da ni bilo pet transfuzij. Njegova žena povrača milo za drago, ker je že trikrat podarila svojo kri in jo bo še dvakrat.

Tekom leta 1942 je več kot 1,000,000 darovateljev krvi obiskalo nabirališča Rdečega križa. Minulega 16. januarja so oblasti vojske in mornarice zaposlile Rdeči križ, naj l. 1943 priskrbi 4,000,000 krvnih darov. To pomenja povprečno po 80,000 na teden.

Da se zadosti tej večji zahtevi, je Rdeči križ odprl sedem novih nabirališč za darovatelje krvi (donor centers) in teh je danes 31.

Kampanja l. 1943 za vojni sklad Rdečega križa podarja dvoje glede službe za darovanje krvi. Darovatelji krvi so brezpogojno potrebni, da se služba vzdrži, in prispevki k vojnemu skladu so nujno potrebni, da se nabirališča krvi vzdržujejo. Dasi je mnogo ljudi v tej službi prostovoljno, je treba nameščati zdravnike in drugo profesionalno osebje, treba plačati najemnine za nabirališča, treba kupiti znanstvene priprave, treba prevažati krvne darove v laboratorije za nadaljno predelavanje in treba je poravnati mnogo drugih stroškov.

Da se življenska kri naših sinov, bratov in ljubljencev drži v toku, moramo vsi izmed nas napraviti svoje prispevke: za nabirališča krvi, čim hitreje mogoče, in za vojni sklad Rdečega križa tekom meseca marca.

UREDNIKOVA POŠTA

Plesna veselica v korist Ruskega reliefa

DETROIT, Mich. — Slovenska društva iz West Detroita so sklenila, da priredijo veliko plesno veselico in shod v korist Ruskega vojnega reliefa. Navzoči bodo govorniki kakor senator Stanley Novak, tajnik Vseslovenskega kongresa, George Perinski in še drugi.

Shod se prične od treh popoldne v nedeljo na 7. marca, v S. D. D., na 437 S. Livernois.

Cenjeni rojaki in rojakinje, iz Detroita in okolice, kakor tudi iz Toledo in Windsor, Canada, prav vsi ste lepo povabljeni, da se udeležite te veselice in s tem pokazate in pomagata hrabri ruski armadi, ki se tako neustrašno bori za naš delavce in siromake celega sveta.

Odbor se trudi in pripravlja, da bo vsem ustrezno, kolikor je sploh v današnjih razmerah mogoče.

Torej, ne pozabite tega dneva, pridite gotovo, da ne bodo govorniki našli prazne dvorane. Pokažimo, da smo za demokracijo in da upoštevamo borbo rdeče armade.

Pozdrav vsem čitateljem Enakopravnosti in na svidenje v nedeljo, 7. marca.

Frances Kapel. Pevski zbor "Slovan"

Cleveland, Ohio. — Pevski zbor "Slovan" je na svoji seji sklenil, da priredi na 6. marca svojo domačo zabavo. Kakor je vsem dobro znano, smo morali s koncerti prenehati za nedolžen čas.

Casi so pač taki prišli, in ne moremo si nič pomagati. Vemo sedaj vsi kakšne so razmere, težave so vsepovsod za dobiti kakšno stvar, naj bo godbo, piščajo ali jedajo. Vse je nezaljšno drago, pa še za dobiti mnogokrat ni.

Zato smo se pa namenili prirediti le majhno zabavo, ker zimski večeri so nam itak predolgi, se bomo pa na ta način en večer malo kratkočasili.

Prijazno ste vabljeni, da se nam pridružite tudi vsi, ki ste bili že pri zboru "Slovan", pridite s svojimi soprogami.

Vabljeni so pa tudi naši zvesti prijatelji in prijateljice. Ker vas ne moremo vabiti na koncerte ali kaj enakega, vas pa vabimo na ta zabavni večer, kjer bomo vsi peli: Zdjaj pa vsi tako in zdaj pa vsi tako, zapojmo pesem radostno!

Torej, ne pozabite priti v soboto, 6. marca na zabavo Slovana v Slovenski društveni dom na Recher Ave.

Frank Rupert.

Kupujte vojne bonde in vojno-varovalne znamke, da bo čimprej porazeno osiše in vse, kar ono predstavlja!

JANKO N. ROGELJ,
GL. PREDSEDNIK ABZ:

Pomožna akcija in Rdeči križ

Glavni tajnik slovenske sekcije JPO je dobil iz Washingtona, D. C., pismo, da je "The President's War Relief Control Board" sprejel resolucijo, v kateri se apelira na vse vojne pomožne akcije, da prenehajo z nabiranjem denarnih prispevkov v mesecu marcu, ker je mesec marec v letošnjem letu z odobravitvijo predsednika Roosevelta odbran le za nabiranje denarnih prispevkov za Ameriški rdeči križ.

Slovenci in Slovenke, darujte in prispevajte za Rdeči križ, pomagajte tej samaritanski organizaciji, kolikor pač morete. Vsi darujte, saj vsi veste, kako veliko in plemenito delo vrši ta človečanska organizacija v vojnem času.

Glavni blagajnik slovenske sekcije JPO mi poroča, da je v mesecu februarju prejel sledeče prispevke:

Mr. in Mrs. George Radeff \$1.00; A. Cedilnik, blagajnik lokalnega odbora št. 34, Detroit, Mich. je poslal \$113.00; od Slovenic Publishing Co., New York, N. Y., je dobil \$4.00; in Alexander Skerly, blagajnik lokalnega odbora št. 25, Claridge, Pa., mu je poslal vsoto \$300.00.

Skupna blagajna slovenske sekcije JPO je bila dne 28. februarja 1943 — \$42,934.89.

To je že lepa vsota, toda bila bi lahko še večja, če bi se vsi zavedali neznosnega položaja naših bratov in sester onkraj morja.

Slovenski list, Jugoslovanski Obzor, je v mesecu decembru poročal o veliki in posnemnanja vredni kampanji za JPO,SS, ki se je završila v Milwaukeeju in West Allisu, kjer so šli nabiralci in nabiralke od hiše do hiše nabirati denarne prispevke. Tako organizirana kampanja je prinesla \$2,312.40. Lokalni odbor št. 5 je poslal glavnemu blagajniku že \$2,815.95.

To je res lepa vsota za obe naselbini. Če bi vsaka naselbina napravila take nabiralne kampanje, potem bi imeli veliko več v naši skupni blagajni. Hvala lepa vsem, ki so bili zaposleni in so se trudili v tej kampanji. Narod vam bo hvaležen v domovini, in naselbini Milwaukee in West Allis sta dokazali, da čutila z zasužnjenim narodom onkraj morja.

Denar, ki je nabran za našo pomožno akcijo, je sedaj nalo-

žen v vojne bonde ter pomaga naši ameriški republikli. Glavni blagajnik je kupil že za \$37,259.00 vojnih bondov. S tem je dokazano, da najprvo pomagamo s tem denarjem Ameriki, in ko bo konec vojne, bomo s tem denarjem pomagali našim bratom in sestram onkraj morja. Lačni in potrebni bodo vsi, ko jim zopet zasije sonce svobode.

Glavni tajnik JPO,SS mi je poslal pismo blagajnika lokalnega odbora št. 13, Sharon, Pa., kateri mu je poslal ček za vsoto \$74.62. Darovali so posamezniki; društvo Slovenec, št. 262 SNPJ je prispevalo \$5.00, pri igri mladinskega krožka št. 21 SNPJ in kanzanja slik so dobili \$23.72. Hvala zavedni naselbini!

V mesecu aprilu naj bi zopet poživela naša pomožna akcija. Lokalni odbori naj bi zopet sklicali svoje seje, kjer bi se organizirali za nabiranje denarnih prispevkov. Veliko dolarjev bi se se dobilo, ako bi naši zavedni rojaki in rojakinje šli od hiše do hiše. Koliko imamo danes še naših Slovencev in Slovenk, katerih se nobeden ni vprašal, da naj prispevajo v sklad JPO,SS.

V mesecu marcu pa pokažimo, da smo zvesti in vredni državljanji velike in svobodne ameriške republike, ki nas je sprejela za svoje državljane. Pomislimo, kaj bi se zgodilo nam, če bi bili onkraj morja med našimi rodnimi brati. Ze iz te velike hvaležnosti napram usodi, ki nas je pripeljala v Ameriko, storimo svojo dolžnost.

Amerika je prva! Kadar nas ona kliče, je to glas naše skupne matere, ki prosi za vse one, ki se borijo in umirajo za nas. Čas je, da vsi delamo, vsi žrtvujemo in vsi dajemo.

Darujmo in prispevajmo vsi za Ameriški rdeči križ!

Življenje delavcev, ki grade Aljaško-kanadsko cesto

Na steni upostjevalnice kontraktorjev Bechtel, Price & Callahan, ki gradijo cesto od Dawson Creeka v Kanadi v notranjost Alaske, visi tabla z napisom, ki svari vsakega prosilca za delo na tej cesti, da naj bo zelo gotov, da je reš pri volji in pri dovolj trdni telesni moči za prenašanje vseh neprimlik, ki čakajo vsakogar pri tem napornem delu.

Temperatura, pravi napis, pade v teh krajih do 79 stopinj pod ničlo in v gotovem času leta pa zleze tudi na 90 stopinj nad ničlo.

Poleg tega so ob terenu ceste močvirja in reke, kar vse povzroča težave in morda najnevarnejša stvar so kordari, muhe in hudi obadi, ki aktualno tako ogrizejo in opikajo človeka, ako se ne zavaruje pravilno pred njimi, da to postane lahko opasno.

Kljub takim sličnim težkočam in neprimetnostim pa se priglasijo vedno dovolj delavcev, ki hočejo delati pri gradnji ceste skozi Alasko. Vojaki seveda nimajo izbire, ako so dodeljeni, da pomagajo pri gradnji, a vendar tudi oni prav tako vztrajno in dobro prenašajo vse poteškoče, kakor civilni delavci, ki so se sami priglasili.

V poletnih mesecih, ko je sijalo sonce v teh krajih po 24 ur na dan, so morali imeti delavci in vojaki zakrite obraze s posebnimi mrežicami, da jim niso mogle do živnega neke prozorne vrste mušice, katerih ni skoro videti, a pikajo pa tako, da človeka onesposobijo za delo.

Toda z zimo so prišle še vse huje težave, kot jih je nudilo po-

letje, kajti na terenu oddaljenem samo okroglih 400 milj od aktičnega kroga pritisne zima s tako silo, da zmrzujejo reke od spodaj gor, kar povzroča, da navidezna ledena skorja na vrhu mnogokrat zakriva nevaren tok, katerega vodovje lahko potegne v globine tovor, ki bi slučajno drsel po ledeni strugi reke in obenem te vrste reke, v katere se izteka vodovje ledenikov (glaciers) povzročajo težave pri gradnji mostov.

Značilno je tudi to, da morajo pozimi vršiti vse delo na cesti ponoči, ker v arktični črti—je sedaj samo okrog eno uro dneva.

Problem kuhanja je v takem mrazu včasih res hud, ker mnogokrat se omelet na eni strani peče, medtem, ko na drugi zmrzuje. Delavci in vojaki pa kljub temu niso podvrženi bolehanju za težkimi prehladi, dasi se marsikateri večkrat nalezeha. Dolgčas jim tudi ni, ker po delno dodelani cesti že vozijo veliki vojaški in drugi truki, katerih vozniki se ustavljajo pri taboriščih gradbenih delavcev ob cesti. Pogosto prihajajo z vozniki časniki in drugi ljudje, ki se zanimajo za potek gradnje bodisi iz uradnega in službenega ali vojaškega ozira.

Kar je v zimskih mesecih najhujše za vse je dejstvo, da ne morejo iti pogosto na veseljačenje v malo postojanko Whitehorse, kjer se nekoliko oddahnejo od dnevne rutine pri napornem delu.

Nekateri imajo s seboj radijske prejemnike in tako poslušajo vsi skupaj oddaje iz Moskve, Fairbanksa, ter iz Tokija, odkoder pravijo, da dobe največ vzroka za smeh in zbijanje šal, ker Japonci najbolj natezajo meh propagandističnih laži, ki so včasih naravnost gorostasne.

Zamorci poznajo nevarne strupe

Pred časom je na neki farmi v angleški zahodni Afriki neznatno umrl črni nadzornik zamorskih delavcev. Njegovo truplo so raztelesili, vendar ni bilo prav nobenega znaka, da bi bila moževno smrt povzročila zločinska roka. Toda tudi za naravno smrt ni bilo znakov, ki bi jo bili opravičevali. Moza so pokopali in reč je bila kmalu pozabljena. Pozabil pa je ni neki uradnik, ki se je zanjo zanimal bolj s stališča znanosti.

Počasi je poizvedoval in nazadnje vendar le dočkal, da so rajnega nadzornika vsi zamorci hudo črtili, češ, da je izdal skrivnost svojega zamorskega rodu belim priseljencem. Zato se je uradniku kmalu zdelo precej verjetno, da je črni nadzornik padel kot žrtev maščevanja svojih črnih rojakov.

Ta sum se je zgostil na osebo nekega zamorskega delavca, ki so ga takoj zaslišali. Toda mož je odločno zavračal vsak sum. Nato so preiskali njegovo kočjo.

Toda v njej niso našli ničesar sumljivega. Samo na podstrešju njegove kočje so dobili kosarico, v kateri je bilo nekaj suhih jagod. Nekateri izmed teh jagod so bile velike kakor češnje in so bile rumenkaste barve. Druge jagode pa so bile mnogo manjše. Dasi so bile suhe, so imele še rdečkast soj.

Ko so zamorca vprašali, zakaj hrani te suhe jagode, je odgovoril nekaj čisto nedolžnega; tako da je bilo vse res verjetno. Ko pa so le izrazili svoj sum, da so morda te jagode strupene, se je ponudil, da bo vse jagode vpricho vseh snedel, če to žele.

Tedaj pa je omenjeni urad-

nik velel vpricho zamorca suhe jagode zmešati in jih stlačiti na prah. Ta prah je potem ponudil zamorcu, naj ga popije.

Zdjaj pa se je zamorec ustrelil. Nikakor ga niso mogli pravičiti do tega, da bi bil popil del tisti prah. Zdjaj so ga prijeli, in priznal je, da suhe jagode same še niso strupene, pa zmlete v prav in skupaj zmešane pomenijo hud strup.

S tem je bila belim spet izkazana skrbno hranjena skrivnost zamorskih rodov. Ta truplo je tak, da bi ga v truplu zadrževalenega človeka ne mogla niti še tako skrbna preiskava.

Afriški zamorci imajo mnogo takih plemenskih skrivnosti lastnosti svojega rastlinstva. Dobro znajo delati razne strupe. Zamorci v francoski Guineji poznajo tako rastlino, ki njen sok nenavadno hud in hrbten. Če sok te rastline zmešajo z indigovim modnilom, s katerim zamorci barvajo svoje predpasnike, je tak predpasnik za dotičnega človeka pogojno smrten. Strup, ki v barvilu pomešan, zaide v ne luknjice, da človek neuhromi in v nekaj urah pade v strašnih mukah umrje.

Čeprav pa zamorci znajo mnogo pripravljati strup in se vendar le redko dogajajo, da bi svoje znanje zlorabili umore. Silno redki so primeri, da bi kak zamorec zasledil svojega rojaka zaradi obojestranskega sovraštva.

Kadar zamorci koga umore strupom, je to samo izvršitev obsodbe, katero je izreklo njih skrivno sodišče zaradi dajstva verskih ali plemenskih skrivnosti. Pa še v takem primeru navadno ne izvršuje smrti obsodbe, ampak obsojenca pravijo neškodljivega na enak način, ki pa je seveda krut.

Da bi klepetanju preprečili, ni bil mogel več klepati, mu strupijo glavnik. Ostre zobne senega glavnika močno namazajo z nekim rastlinskim sokom, ki potem, ko se človek v glavo kom češe po glavi, zaide v nos, nato pa nastopi nekako otrplost. Tak človek postane vse bolj ljenje bedast.

KNJIZEVNOST

(Nadaljevanje s 1. strani)

gleško, ampak vse kaže, da med njimi toliko prijateljev slovenske besede, da bi mogli reči: našo edino leposlovno sožitje. In tako se danes "Čankov jev glasnik" poslavlja od svojih čitateljev, kajti to je njegov zadnja številka.

Usodna odločitev je padla minulem občnem zboru Čankov karjeve ustanove dne 31. januarja, ko je bilo z dvetretjinsko večino sklenjeno, da preneha izhajati s februarso številko "Prelog" je bil oslavljen z besedo "začasno," ki pa nas ni namenjalo v nobene sanje o poznejšem življenju revije, ker nam predobro znano, da se taki poskusi niso obnesli niti v prejšnjih časih, ko so bile razne mnogo bolj naklonjene našemu tisku kakor sedaj.

Resnično grenka kaplja v poslovesa pa je žalostna beseda, da je moral "Čankov glasnik" preminuti v času, ko gre slovenski narod ob Savi in Dravi skozi najstrašnejšo noč v svoji zgodovini in je slovenska tiskana beseda stari domovini zatrta od gorskih brlogih. Če bi ne bilo tragedije našega naroda, bi rekli: "Odhajamo. In kaj Saj smo v naprej vedeli nam bo prej ali slej zaključili mrtvaški zvon, ko so vendar di ameriški Sloveniji šteti dnevi!" Tako nam je pa v

Snežinka in njeno rojstvo

Sneg! Da kakor da bi bila lahko zima brez snega. Sneg in mraz sta vendar glavna znaka tega letnega časa, saj vendar pravimo, bela zima in ta bi nikoli ne mogla biti brez snega.

Sneg prinaša na eni strani seboj težke skrbi, na drugi strani pa celo vrsto krasnih sportov. Za vsa lepoto in radost bele zime se moramo zahvaliti mi-niaturni sneženki, ki je sama po sebi prava umetnina matere narave. Poglejmo, kako nastane snežinka.

Vsi vemo, da voda spreminja svojo prvotno obliko, če se strdi v led ali sneg. Voda hladi pod ničlo in sicer tako, da zmrzne. Podobnemu procesu so podvrženi pozimi tudi vodni hlapi v zraku. Ti ne potrebujejo nikakšno temeljno jedro, da se morejo izpremeniti v led. Če se ta temeljna jedra trda telesca, kakor recimo prah, saje ali podobno, se lahko vodni hlapi na njih spremene v led, če pače temperatura za nekaj stopinj pod ničlo. Tako nastanejo neznatne ledene iglice, ki se pa lahko povečajo in dobe obliko kroglice. V takih ledenih kroglicah najdemo zelo pogosto razen prahu in saj tudi semena rastlin in celo droben mrčes, ki ga je zaneslo v zračne plasti, kjer se zgoščujejo vodni hlapi.

Snežinka sama na sebi je kristalček ledu, ki nastane visoko v zračnih plasteh in pada proti zemlji in sicer v najrazličnejših oblikah zvezdic. S proučevanjem oblike snežink se ukvarja človek že polnih 800 let. Tako dolgo že rišemo snežinke in vendar jih poznamo doslej še zelo malo. Zakaj? Zato, ker najdemo med 5000 snežinkami komaj dve povsem enaki. To se zdi skoraj neverjetno in vendar je res. To je dokazala sama znanost. Neki ameriški meteorolog ima zbirko snežink, ki si jo je uredil s pomočjo mikrofotografije. Zbranih ima že nad 4800 sličic drobnih snežink, toda med njimi nista niti dve povsem enaki.

Za najenostavnejšo snežinko je veljal doslej tako zvani demantni prah. Ta snežinka nastane ob zelo nizki temperaturi in sicer v najvišjih zračnih plasteh, tako da se vodni hlapi izpremene neposredno v ledene kristalčke. Te kristalčke imenujemo demantni prah. V večji množini tvori demantni prah v visokih zračnih plasteh lepe bele kodraste oblačke. Toda v naših krajih jih vidimo zelo redko. Pogostejši so ti oblaki v polarnih krajih.

Demantni prah je jedro bodoče snežinke. Pada iz velike višine proti zemlji, gre skozi nižje zračne plasti in zelo različno množino hlapov. Ti hlapi se oprijemajo padajočih kristalčkov in primrznejo k njim. Ker gre ves ta proces zelo hitro, ne rasto kristalčki pravilno, tako da nastane snežinka v najrazličnejših in pestrih oblikah. Če bi bilo tako, bi se kristalčki enakomerno odebili in na zemljo bi ne padale čarobne snežinke kakor jih poznamo, temveč koščki ledu v obliki drobnih palčic.

Ker pa gre kakor rečeno proces kristalizacije ledu zelo hitro, ne nastanejo pravilni kristalčki, temveč najrazličnejše oblike. V ledu je teh kristalizirajočih smeri šest. Zato so snežinke vedno šestorake. Njihove večje oklepajo vedno kot 60 stopinj a red rasti je ohranjen. pri snežinkah do najmanjših izrastkov. Ker naleti snežinka na svoji poti skozi zračne plasti na različne množine vodnih hlapov, padajo na zemljo snežinke različne velikosti in gostote. Odtod pri snežinkah tudi tista velika raznolikost, ki se nikoli ne ponavlja. In prav to je tisto, kar je na snežinki najlepše in najmimkavnejše.

Nevaren posel na morju

Na sliki vidimo kanadske mornarje, ki love po morju plavajoče mine, katere naredijo neškodljive. Na levi sliki odstranjuje neki mornar napravo, ki povzroči eksplozijo.

Zivljenje snežinke ni vedno enako. Včasih izgine, čim pade na zemljo, drugič zopet traja njeno življenje več dni ali pa celo vso zimo. V naših krajih je v začetku pomladi konec življenja vseh snežink. V polarnih krajih in na visokih gorah jim je pa usojeno mnogo daljše življenje. Tam se snežinke pod velikim pritiskom in vplivom dnevne toplote zgostijo naprej v zrnaste in pozneje v trdo ledeno obliko. Tako nastanejo ledeniki, ki preživijo pogosto cela desetletja ali celo stoletja. V njih je življenje snežinke najdaljše.

Če pogledate snežinko, se vam zdi povsem nedolžna. V resnici pa ni tako. Na eni strani je snežinka umetnina in njena pot na zemljo je pojav neizmerno sile in čara narave. Zadostuje če se zamislimo nad procesom, ki nastane v naravi, kadar začne snežiti. Že tu vidimo, da so potrebne ogromne naravne sile da drže tolikšno množino snega v zraku. Zato se niti ne moremo preveč čuditi elementarni sili snežnega meteža, ali ledenega plazju. V vseh teh premikanjih, ki se nam kažejo v najrazličnejših pojavih, je skrita atmosferska energija. V našem primeru je posrednik takega ogromnega premikanja energije razmeroma lahka snežinka.

OTROCI ŽRTVE USTASKEGA TERORJA

LONDON, v februarju (Posebno poročilo JLC) — Ustaške oblasti tekmujejo z Nemci in Italijani v nečloveškem postopanju in podpirajo zločinsko uničevanje našega naroda.

Znani ustaški razbojnik, Viktor Gutić, ki se je na žalosten način proslavil s svojimi zločini v Vrbski banovini, je zdaj ustaški veliki župan v Sisku in je tam nabral v mestu in okolici 3.000 srbskih sirot izpod in iznad 5 let, katerih starše so zaprli v koncentracijska taborišča ali pa poslali v Nemčijo na prisilno delo. Otroke je spravil v posebno taborišče, češ da bo tam zanje preskrbljeno. Mesto tega pa so ustaške oblasti tako zločinsko zanemarjale oskrbo tega taborišča, da v njem umira vsled slabe prehrane in pomanjkanja zdravniške in druge negre, dnevno od 15 do 20 otrok.

Operacija za bojiščem

Na sliki vidimo vojaške zdravnike, ki operirajo tik za bojiščem v Severni Afriki nekega ranjenega vojaka.

Nemška ofenziva na Hrvaškem

LONDON, 24. februarja (ONA) — Nemško vojaško poveljstvo je prevzelo upravo vse Hrvaške, vključno predelov, ki so bili dozdaj pod italijanskim nadzorstvom.

Prišlo je do tega kljub zmagoslavnim oznanilom "odločilnih zmag" nad uporniškiimi silami, o katerih neprestano poročajo poročila iz osiščnih virov. Zadnja vest je prišla iz

Madžarske, trdeč, da je bilo ubitih 5.000 upornikov v teku 14 dni in da je bilo več skupinskih poveljnikov ustreljenih.

Znano je tudi, da je bilo mesto Bosanska Krupa, katero je osiše zasedlo pred par dnevi, do tal porušeno z bombardiranjem iz zraka, predno je fašistom uspelo, da proderejo v mestno sredino.

Nemci trde, da je ozemlje med rekama Una in Sana očiščeno, priznavajo pa istočasno, da so se partizani umaknili na gorske grebene, ki dominirajo vso okolico.

Hitlerjev součenec

Oscar May iz Philadelphije, ki je sedaj zaposlen pri prodaji bondov v državnem departmentu, je bil Hitlerjev sošolec v Avstriji. On se prav dobro spominja Hitlerja, o katerem pravi, da je bil izključen iz šole.

Močne nemške vojaške sile prodirajo v dolini Drine in so se prebile že naprej od mesta Loznica.

Nemški poročevalci o bojih v zapadni Bosni

LONDON, 24. februarja (Radio prejemna služba) — Nemški vojni poročevalci z vso odkritostjo priznavajo težki značaj bojev s partizani v zapadni Bosni ob priliki prodiranja nemških in italijanskih čet. Eden izmed teh poročevalcev, toži kako naporno je brezkonno korakanje skozi primitivne kraje, v katerih ni nobenih cestnih zvez, kjer se uporabljajo za prenos le mežgi. Teško je premostiti reke, na katerih so partizani porušili vse mostove. Hiše, v katerih bi se moglo prenočevati v teh planinskih krajih, pa so požgane...

Znajo, da je bilo mesto Bosanska Krupa, katero je osiše zasedlo pred par dnevi, do tal porušeno z bombardiranjem iz zraka, predno je fašistom uspelo, da proderejo v mestno sredino.

Oglašajte v - - - Enakopravnosti

Proves Wonderful For Itching Skin

To soothe itching, burning skin, apply medicated liquid ZEMO—a Doctor's formula backed by 30 years continuous success! For ringworm symptoms, eczema, athlete's foot or blemishes due to external cause, apply ZEMO freely. Soon the discomfort should disappear. Over 25,000,000 packages sold. One trial convinces. Only 35¢. Also 60¢ and \$1.00.

Vaš dohodninski davek

Piše Wm. J. Kennick

Ker sem izpolnil pole več kot 500 davko - plačevalcem, sem imel priliko opazovati kakšne napačne pojme ima povprečni davkoplačevalec glede dohodninskega davka. Želim tem potom pojasniti nekatere točke dohodninskega davka.

Nekateri plačevalci mislijo, da se vojni bondi, takozvani "Defense Bonds", lahko odbijejo od dohodkov. Eden izmed davkoplačevalec je zaslužil \$3,000 in je rekel, da je kupil za \$500 vojnih bondov. Vprašal me je ako jaz lahko odbijem vsoto \$500 od njegovega zaslužka, tako, da bom zapisal na pole, da je zaslužil samo \$2,500.

Odgovor je, seveda, da se to ne more storiti. Jasno je, da davkoplačevalec lastuje te bonde, in da jih lahko proda kadar jih želi. Če bi se vojni bondi lahko odbili od zaslužka, bi davkoplačevalec lahko kupil za \$2000 bondov 10. marca, in potem vložil "Income Tax Return", v katerem bi bilo označeno, da je zaslužil samo \$1000. Čez dva tedna bi pa davkoplačevalec lahko prodal iste bonde, in dobil svoj denar nazaj, ter bi se rešil plačevanja davka.

Torej je jasno, da se bondi ne morejo odbiti od zaslužka, ali od dohodkov.

BRONCHIAL COUGHS!

Due To Colds or Bronchial Irritation Stop today at any good drug store and ask for a bottle of Buckley's CANADOL Mixture (triple strength). Take a couple of sips at bedtime. Feel its instant powerful effective action spread thru throat, head and bronchial tubes. It starts at once to loosen up thick, choking phlegm, soothe raw membranes and make breathing easier. Don't wait—get Buckley's Canadial today. You get relief instantly. Only 45¢—all druggists.

Mix Lemon Juice AT HOME TO RELIEVE RHEUMATIC PAINS

Money Back—If This Recipe Fails Good news travels fast—many of the thousands of folks who now take lemon juice for rheumatic pain—have found that by adding two tablespoonsful of Allenu to one tablespoonful of lemon juice in a glass of water, they get faster relief for the aches and pains caused by rheumatic lumbago. It's no surprise either, for Allenu is a 15 year old formula to relieve rheumatic aches and pains. In fact—if it does not help—your money back. What could be fairer? Get Allenu today at any live druggist. Only 85 cents—Do It Now.

Mali oglasi

Izurjeni operatorji
na
BORING MILLS
(Horizontal in Vertical)
VELIKIH STRUGALNIKIH RADIAL DRILL
Plača na uro, poleg "overtime." Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne priglasite.

Wellman Engineering
7000 CENTRAL

SPLOŠNA TOVARNIŠKA DELA
NOBENE IZKUŠNJE
SE NE ZAHTEVA
PLAČA NA URO
Ako ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne priglasite.

Willard Storage Battery Co.
246 E. 131

Sobo
se odda v najem poštini osebi. Vse udobnosti. Za naslov se poizve v uradu tega lista.

Proda se
semi-bungalow s 9 sobami; 5 sob (2 spalnici) in kopalnica spodaj, štiri sobe zgoraj. Cena zmerna. Poizve se pri lastniku na 537 E. 112 St.

TRGANJE IN BOLECINE V MISICAH?
Hitro pomoč dobite s Pain-Expeller-jem, čudežnim mazilom, ki ga rabite štisot. Nad 18 milijonov prodanih steklenic je dokaz njegove dohodnosti. Zahtevajte pravi Pain-Expeller s Sidorom na skatijci.

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

ANY BOOK IN PRINT
Delivered at your door. WE PAY POSTAGE. Stories and Authors, new books, popular editions, fiction, reference, medical, technical, farm, household, children's books. ALL AT GUARANTEED SAVINGS. Send card now—see Clarkson's 1943 Catalog.

FREE! JUST OFF THE PRESS To Readers of This Paper: Write for our great illustrated book catalog. A short course in literature. The business guide of 300,000 book lovers. The answer to your reading problem.

FREE — If you write NOW — TODAY!
CLARKSON PUBLISHING CO.
Dept. NSS-1
1253 So. Wabash Ave., Chicago, Ill.

OUR BONDS FREE THEIR BONDS

NOVICA
IMA LE TEDAJ SPLOŠNO VREDNOST KO JO IZVE JAVNOST
KADAR SE pri vaši hiši pojavi kaj novega, ki bi zanimalo vaše prijatelje in splošno javnost, sporočite tozadevno na

ENAKOPRAVNOST
6231 ST. CLAIR AVE.
HENDERSON 5311

Novice radevalje priobčujemo brezplačno

SQUIRE EDGEGATE—Figure It Out Yourself—The Squire Is Right
BY LOUIS RICHARD

MR. COMMON: I NOTICE THAT YOU QUOTE A LOT OF SHAKESPEARE IN YOUR COURT ARGUMENTS.

BUT DON'T YOU THINK IT IS A LITTLE FAR FETCHED TO KEEP TELLING US WHAT SHAKESPEARE SAID?

AND IF HE WERE HERE TODAY WOULD FIND HIM TO BE A MOST REMARKABLE MAN.

YEP—HE'D BE REMARKABLE ALL RIGHT BECAUSE HE'D BE ABOUT 300 YEARS OLD NOW.

HES MY FAVORITE AUTHOR SQUIRE.

BUT HIS REASONING LINES ARE ALWAYS APPROPRIATE I THINK.

WAR BOND QUIZ

Q. Does an album filled with Stamps automatically become a Bond that will mature in 10 years?
A. No. It must be exchanged for a Bond, and it will bear no interest until it is so exchanged.

Q. Can payment of a War Savings Bond be made to the receiver or trustee in bankruptcy of the estate of a registered owner?
A. Yes, when bankruptcy or insolvency has been adjudicated and request for payment has been duly executed.

Q. Can I authorize my employer to set aside portions of my salary each pay day until enough is accumulated to buy a War Savings Bond?
A. Yes, if your employer has installed a Pay-Roll Savings Plan. More than 24 million wage and salary earners are saving their money this way.

Q. Can I invest a lump sum in War Bonds and receive from the investment a return in the nature of an annuity?
A. No. The purchase of each War Savings Bond is a separate transaction. Each Bond is dated as of the first of the month in which payment for it is received by an authorized issuing agent, and matures exactly 10 years from that date.

Remember—the longer you keep War Bonds, up to 10 years, the more valuable they become.

WSS 7078 U. S. Treasury Dept.

P. DECOURCELLE:

MOČ LJUBEZNI

ROMAN — I. DEL

— Carmen! Vi si drznete dolžiti jo! Njo, ki je ni tu, ki se ne more braniti, ki ji pa to ni potrebno, ker je vzvišena nad takim podlim sumničjem in obrekovanjem. Ah, vi ste še bolj nesramni, nego sem mislila. In vaše obrekovanje je enako podlo kakor bedasto. Saj se Carmen ne imenuje Helena de Montlaur, kakor tista, ki ji je pismo namenjeno. Carmen ne bega ponoči in skrivaj od doma in iz zakonske postelje! In končno, Carmen nima otroka, vi ga pa imate!

— Da! — je zajecjala Helena vsa iz sebe pri misli, da res ne more dokazati svoje nedolžnosti, da priča vse proti nji. — Da! . . . Da! Carmen ima otroka!

— Ah, molči, nesrečnica, molči, sicer te ubijem! — je zakričal Ramon in pograbil težak bronast svečnik, da bi udaril ženo po glavi.

Stara grofica je planila med sina in snaho. Helena je odskočila. Bala se je. Ta človek je bil blazen.

Ramon ji je zagrozil s pestmi ter ji zalučal v obraz psokov:

— Vlačuga!

Helena ga je topo pogledala. Nesrečnica ni več prav razumela, kaj se godi z njo. Zaplakala je, ponavljajoč:

— Ramon, to nisem jaz!

Videč, da ga ne more prepričati o svoji nedolžnosti, je zbežala v svojo sobo, se zaklenila in zgrudila ob vznožju svoje postelje. V glavi ji je pa šumela vedno ista misel in neprestano je ponavljala:

— Ramon! Ramon! To nisem jaz! Prisegam ti, da nisem jaz!

VI.

OSVETA

Od tega tragičnega prizora je minilo nekaj ur. Vse je spalo ali vsaj zdelo se je, da spi, toda v resnici bi se bil zgrozil vsak, kdor bi bil pogledal skozi ta hermetično zaprta okna.

Zagledal bi bil docela izmučeno, ihtečo ženo in moža, zatopljenega v težke misli.

Ko je bila Helena vsa iz sebe zbežala pred besnim srdom svojega moža, je omahnil Ramon strč v naslanjač. Dolgo je bilo vse tiho. Slednjič je stopila mati k sinu in ga vprašala:

— Kaj nameravaš zdaj početi?

Ramon je dvignil glavo. Oči so se mu srdito zaškrile.

What You Buy With WAR BONDS

Mines, either "floating" or magnetic, are probably the most effective weapons to guard approaches to our harbors. So-called "floating" mines are anchored by a steel cable and ride below the surface of the water. They must be struck by a ship to explode.

Magnetic mines contain a magnetic needle which completes an electric circuit when the steel hull of a ship approaches. Our Navy uses thousands of these mines and their cost, for that reason, runs into the thousands of dollars. But your purchase of War Bonds will help pay for these guardians of our coastal waters. INVEST AT LEAST TEN PERCENT of your income in War Bonds every payday and become a member of the patriotic Ten Percent Club. U. S. Treasury Department

— Osvetim se . . . Stražno se hočem osvetiti!

— Komu? . . . Saj ne poznaš krivca. A ona ti ga nikoli ne bo izdala. Njegovo pismo ni niti podpisano.

— To je res . . .

— Torej uvidevaš . . .

— Uvidel sem, da je to nov razlog, da se osvetim nji in otroku, ki sta mi enako podlo ukradla mojo ljubezen, mojo vdanost in moje poljube.

— Pomisli, da imaš opraviti z ženo in detetom.

— Da, z ženo drugega . . . z detetom drugega!

Starka je predobro poznala svojega sina, da bi mu ugovarjala. Povesila je glavo in molčala.

— Prosim vas, mati, — je pripomnil Ramon, — da se pripravite do jutri zjutraj na pot. Ne želim, da ostanete pod to streho.

— Dobro, pripravljena bom, — je odgovorila starka.

Stopila je korak naprej. Ramon je dvignil glavo. Njuni pogledi so se srečali. In nehoti sta se objela.

— Ah, ubogi otrok! . . . ubogi otrok! je šepetala grofica vsa objokana.

Po materinem odhodu si je Ramon hitro obrisal solze in odšel v svoji kabinet. Dolgo je sedel tu za mizo in strašne misli so mu rojile po glavi.

Ubili jo . . . ubiti oba? Ne, spala bi mirno, on bi se pa še vedno mučil vse prečute noči in nemirne dni.

Zapoditi oba od hiše? Otroka prešuštnice?

Ne, odšla bi k svojemu ljubčku. V pest bi se mu smejali. Odpustiti, pozabiti? Tako uči vera.

Ah, kaj še! . . . Koliko zaostatalost!

Srdito je zaškripal z zobmi in divja jeza mu je pognala solze v oči. Ne, osveti se, osveti grozno, ne da bi kdo kaj zvedel o tem.

Vstal je, odprl železno blagajno in vzel iz nje veliko, zapечатeno kuverto.

— To je moja oporoka.

Odprl jo je in sežgal papir nad svečo, potem je pa začel pisati. Tu pa tam je prenehala, kakor bi razmišljal, solze so se mu zalesketale v oči, pa si jih je takoj nervozno obrisal in nadaljeval pisati.

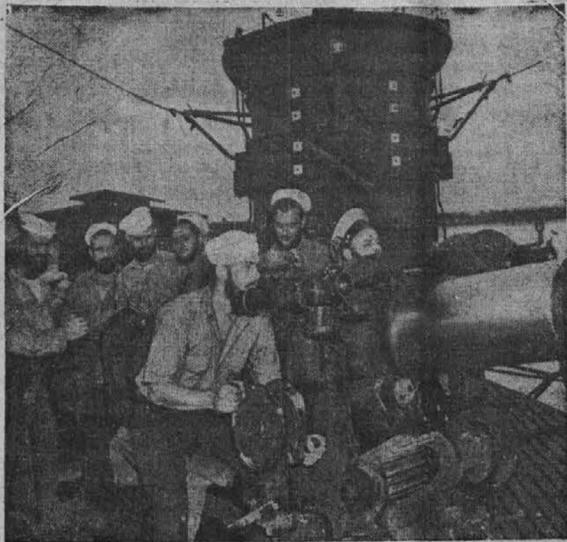
Kar je dvignil glavo. Zdelo se mu je, da sliši v pritličju rahel šum. Nekaj je komaj slišno zaropotalo v jedilnici, ki je bila kraj salona. Bilo je, kakor bi nekdo rezal z demantom steklo.

— Vlomilec! — je pomislil Ramon in že je hotel skočiti k vratom, pa si je premislil. Iz predalčka je vzel revolver, ugasnil luč in se skril za zastor dobro in zaprtega okna.

Kmalu se je prepričal, da je v stanovanju res vlomilec. Steklo na oknu jedilnice je moralo biti že prerezano, kajti Ramon je slišal, kako je vlomilec previdno odpiral okno. In v naslednjem hipu je bil že v salonu. Previdno je stopal bos in tipal okrog sebe. Bil je izkušen vlomilec. Za hip se je ustavil pri mizi, prižgal vžgalico in jo takoj zopet ugasnil. V svitu vžgalice je opazil, kar je iskal.

Brž je pokleknil k blagajni in že je zaškrtalo vlomilsko orodje. Kmalu je bila železna stena na štirih krajih prevrtna. Pila je rezala železo neverjetno lahko. Vse je šlo gladko. Še malo je zaškrtalo in pot je bila odprta. Vlomilec je potisnil roko v odprtino in pograbil polno pest bankovcev. Ko pa je

Povratak ameriške podmornice

Gornji "očetje" z bradami so mladi ameriški mornarji, ki se vračajo s svojo podmornico s Pacifika nazaj v domače ameriške vode. Osem japonskih zastavic, ki so naslikane na stolpiču, pomeni osem japonskih ladij, ki jih je ta podmornica pogreznila.

Vojaške "matere"

V Atlantic Cityju se je prijelo nad 500 žensk za "vojaške mamice." Njih opravilo bo, popravljanje in krpanje obleke, sraje, nogavice in drugih takih stvari pri vojaških oblekah. Na sliki je Mrs. Helen Neppell, ki pravkar šiva gumb nekemu vojaku.

hotel potegniti roko nazaj, je prestrašeno kriknil.

Železna pest ga je prijala za vrat in na vso moč stisnila. Hotel se je otresti nezaželjenega gosta, pa je takoj začutil, kako ga je pritiskalo krepko telo k blagajni. Eno roko je imel v odprtini, z drugo pa ni mogel ganiti, ker mu jo je stiskala železna pest. Obenem je začutil na sencih hladno cev revolverja.

— Samo besedico . . . krik . . . vzdih, pa si mrtev! — je zaslišal neznančev glas.

— To mora biti norec, ki se hoče malo pošaliti z menoj, — je pomislil vlomilec; — davi me in pravi, naj molčim.

Niti ganil se ni, a tudi neznanec je ostal nepremičen.

— So me že zasačili, — je pomislil lopov sam pri sebi. — Za vlom dobim pet let. Kako sem mogel biti tak osel, da sem verjel tem zabitim cepcem! Toda kar je, je. Strahopetnost je pa napasti človeka takole z revolverjem, če sam nima niti poštenega pipca . . . Ah! Saj se zadušim.

Ni se pa niti ganil dobro vedoč, da bi neznanec takoj sprožil, čim bi le poskusil otresti se ga.

— Evo, je gotovo, — je razmišljal lopov, — da me namreč tale dečko ne namerava ubiti . . . Če bi me hotel, bi me že bil.

Kar so neznančevi prsti malo popustili, toda revolver se ni premaknil niti za las.

— Nočem te ubiti, lopov! — je izpregovoril Ramon; — hočem samo preizkusiti tvojo pokvarjenost. Dobro me poslušaj. Izpustim eno tvojo roko, druga pa ostane v blagajni . . . Saj veš, da te vidim tudi v temi in da mi ne uide nobena tvoja kretanja. Daj mi najprej orožje, kar ga imaš.

— Orožje? . . . Gospod se šali. Ljudje naše branže gredo na delo kar z golimi rokami.

Lopov je bil takoj na konju, čim je spoznal, da se mu ni treba preveč bati. Toda v resnici se je še vedno zelo bal.

Ramon je to dobro čutil.

— Ne, gospod . . . ničesar nimam, niti pipca . . . Čemu mi bo orožje! Saj vendar poznamo zakone.

— Sicer pa ni važno, če imaš orožje ali ne, Vidiš, da sem močnejši od tebe, poleg tega pa še oborožen. Le poskusi potegniti roko iz blagajne, ubijem te ko psa!

Lopov se ni ganil. Ramon ga je izpustil in držeč revolver, namerjen na njegovo glavo, je stopil korak nazaj.

Prižgal je svečo. Lopov je še vedno nepremično čepel pri blagajni. Ko je pa zagledal v svitu sveče Ramonov obraz, je odprl usta, hotoč krikniti.

— Če se ganeš, te ustrelim! — je zaklical Ramon.

Vlomilec je molčal. Ramon je ogledoval to zoperno postavo, ta obraz, obraščen z dolgo rdečo brado, orlovski nos, nizko čelo in motne oči.

Napeto je razmišljal.

Kar se je spomnil. Vse to je nekoč že videl . . . nekoč . . . bila je tudi noč, in bilo je pri blede mesečini . . . Da! . . . ni se motil. Dobro se je spominjal.

Pred seboj je imel skrunilca mrličev v Penhoetu . . . pred šestimi leti. Bil je lopov, ki je oropal trupla utopljenecv in ki je hotel še živčev žrtev katastrofe na morju ubiti. Morilec, ki je Ramon nanj streljal in ki je po njegovem strelu pobegnil.

Pa tudi lopov se je spomnil, da je tega moža nekje že videl. Groza ga je obšla. Ramon je meril z revolverjem na njegovo glavo. Zakaj neki ni sprožil? Zakaj ni takoj kaznoval zasačenega vlomilca in skrunilca mrličev?

Tudi Ramon je razmišljal o tem. Kar je grozno prebledel. Mraz ga je spreletel po vsem telesu. Strahovita misel mu je šinila v glavo.

— Kako se pišeš? — je vprašal hitro.

"It Takes Both"

It takes perfect coordination between plane and aircraft carrier to win battles in the south Pacific or wherever our two-ocean navy operates. It takes both . . . War Bonds and Taxes to provide the sinews of war . . . to give our fighting men the tools they need to whip the Axis powers. U. S. Treasury Department

Kupujte vojne bonde in vojno-varovalne znamke, da bo čimprej poraženo osiše in vse, kar ono predstavlja!

— Slimak, — je odgovoril lopov drzno, ne da bi razumel, kaj pomeni nenadna izprememba v nasprotnikovem vedenju.

— Kaj praviš?

— Euseb Rouillard, če že hočete, toda moje pravo ime je Slimak. Morda se ne sliši posebno lepo, zato se pa lahko pozabi. — In pa, tako ime je všeč damam.

— Seveda brez poklica.

— Oprostite, sem delavec, toda sedaj slučajno brez dela.

— Kakšen delavec?

— Brusac . . . Vedno sem imel rad orožje . . . toda ta posel zdaj ne gre . . .

— Torej kradeş?

— Človek se pač mora nekako preživljati . . . posebno če ima družino.

— Ah, ti imaš . . .

— Kako bi vam to povedal . . . babo in paglavca.

— Kaj pa počenja tvoja žena?

— O, ona vam je pravi zaklad . . . Luna jo trko . . . in znamenita jasnovidka je.

— A otrok?

— To je moj nečak Claudinet, sin moje umrle sestre. No, ta pa ni za naš posel. Neprestano stoka, pokveka, to je najina pokora. Sramoto mi dela, nič se ne da pomagati.

— Koliko je star?

— Sedem let.

Pri teh besedah se je Ramon za hip zamislil. Strašna misel, ki mu je bila šinila v glavo, je dobivala konkretne oblike. Osveta!

Da, zares, to je bila osveta! Prav tako, kakršno si je želel . . . strašna. Ali ni bila morda

še prestrašna, prekruta? Ne, saj je bil tudi sam smrtno ranjen. Ali je torej mogel oklevati?

— Vstal je in dejal lopovu:

— Si torej vlomilec, lopov si in meniš, da ni nobenega upanja, da bi se mogel vrniti k poštnemu življenju?

— Prav nobenega . . . K večjemu če bi podedoval po roditeljih, ki jih nisem nikoli poznal, drugače pa res ne vem, čemu bi se odpovedal svojemu socialnemu položaju, — je odgovoril vlomilec.

— Vem, da si prišel sem krast. Zasačil sem te in lahko bi te spravil pod ključ. Toda ne boj se, ne izročim te roki pravice, nasprotno, predlagam ti nekaj, kar ti prinese več koristi nego še tako posrečen vlom.

— Kakor izvolite, gospod, samo da ne bo v vašem predlogu pastí, kajti ujeti se mi nič kaj ne diši.

— Kaj pa hočeš reči s tem? — je vprašal Ramon.

— Mislim, da govorim jasno. Reči hočem, da krvi pod nobenim pogojem ne bom puštal nikomur. Samo krvi nikar! To mi ne diši.

— Ne, saj ne gre za umor, — ga je pomiril Ramon.

Za hip je omahoval, mraz ga je spreletel pri teh strašnih besedah, pa je takoj zopet nadaljeval:

— Izročiti ti hočem otroka in denar. Odpotuješ z njim zelo daleč, kamor te bo vlekle, izgrneš z njim. In nikoli, razumeš, nikoli ne boš smel izdati tajne te pogodbe.

— Otroka bi se radi odkrivali, a . . . Jaz naj bi ga vzgajal? To bi že šlo. To ne nasprotuje zakonu. Gotovo želite, da bi se naučil pri meni poštenih obrti.

— Da, recimo vaše.

— Jaz sem samo brusac.

— Saj si idealnejšega poklica ne morem misliti, — je odgovoril Ramon.

(Dalje prihodnje)

LEPA IZBIRA!

Pri nas dobite lepo izbiro MODROCEV, cotton, felt in innerspring, razne velikosti od \$11.95 naprej Fedre, železne postelje, linolej, preproge. GRAND, MAGIC CHEF, NORGE plinske peči in FRIGIDAIRE električne kuhinjske peči od \$67.95 naprej.

—PRIDITE IN IZBERITE—

Norwood Appliance & Furniture
6104 ST. CLAIR AVE. 6119 ST. CLAIR AVE.

Mi dajemo in izmenjavamo Eagle znamke

THE MAY CO'S BASEMENT

DAJTE DVAKRATNO AMERIŠKEMU RDEČEMU KRIZU 1943 VOJNI SKLAD

Privlačni

Mink-dyed Coney

KOŽUHI \$49

poleg davka

Kožuhovine fine kakovosti in v trajnih stilih!

Krasni Mink-dyed Coney kožuhiterno rjavi kožuhi—ukrojeni, da izborno pristojajo vašemu stasu! Nosili jih boste vsepovsod v vašem življenju—so udobni—praktični in topli! Mere za dekleta in žene.

Nudi se primerne pogoje na odplačila

THE MAY CO. BASEMENT